

Czytanie: tekst publicystyczny

„Czy lekcje powinny zaczynać się później?” — teza, argumenty, kontrargument, apel

opracowanie: Mateusz Będkowski · niekazmuliczyc.pl

KLUCZ NAUCZYCIELA

Grupa A

Suma: 10 pkt

Czas: 20 min

6 zadań · 10 punktów · 20 minut · bez słownika · pisz czytelnie · w zadaniach otwartych licz się poprawna forma i pisownia.

Zadanie 1. (0–4)

OTWARTE

Przeczytaj tekst. Oceń, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

Czy lekcje powinny zaczynać się później?

W wielu polskich szkołach pierwsza lekcja zaczyna się o 8.00, a niekiedy nawet o 7.10. Dla nastolatka oznacza to pobudkę przed szóstą rano. Czy to rozsądne? Coraz więcej lekarzy i nauczycieli twierdzi, że nie.

Naukowcy od dawna wiedzą, że w okresie dojrzewania zmienia się rytm dobowy. Melatonina, czyli hormon, który ułatwia zasypianie, zaczyna się u nastolatków wydzielać później niż u dzieci i dorosłych. Dlatego piętnastolatek często nie potrafi zasnąć przed jedenastą wieczorem, nawet jeśli bardzo się stara. Specjaliści zalecają, aby młodzież w tym wieku spała od ośmiu do dziesięciu godzin na dobę. Łatwo policzyć, że przy pobudce o szóstej to praktycznie niemożliwe.

Niewyspany uczeń gorzej się koncentruje, szybciej się irytuje i słabiej zapamiętuje nowe wiadomości. W niektórych krajach przesunięto początek zajęć na późniejszą godzinę i — jak podają badacze — uczniowie zaczęli spać dłużej, a ich frekwencja się poprawiła.

Przeciwnicy zmian przypominają, że późniejszy początek lekcji to późniejszy powrót do domu i mniej czasu na zajęcia dodatkowe. To prawda, ale uważam, że zdrowie i wypoczynek uczniów są ważniejsze niż wygoda dorosłych. Zaczniemy lekcje o 9.00 — i dajmy młodzieży szansę się wyspać.

1. Przeciwnicy zmian zwracają uwagę na późniejszy powrót do domu. — **P / F**
2. Według tekstu melatonina u nastolatków wydziela się wcześniej niż u dorosłych. — **P / F**
3. Specjaliści zalecają nastolatkom od 8 do 10 godzin snu. — **P / F**
4. Według tekstu w Polsce lekcje zaczynają się zawsze o 9.00. — **P / F**

Odpowiedź: 1. P; 2. F; 3. P; 4. F

Rozwiązanie: Każde zdanie porównaj z konkretnym fragmentem tekstu — w zdaniach fałszywych zmieniono jeden szczegół.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3
4. **1 pkt** — podpunkt 4

Jaki jest główny cel autora?

- A.** przekonanie czytelnika, że lekcje powinny zaczynać się później
- B.** przedstawienie historii polskiej szkoły
- C.** opisanie budowy mózgu nastolatka
- D.** poinformowanie o planie lekcji jednej szkoły

Odpowiedź: **A**

Rozwiązanie: Poprawna odpowiedź: przekonanie czytelnika, że lekcje powinny zaczynać się później.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi są niezgodne z tekstem.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Jaką funkcję pełni pytanie „Czy to rozsądne?” w pierwszym akapicie?

- A.** podsumowuje argumenty przeciwników
- B.** wprowadza problem i skłania czytelnika do zastanowienia się
- C.** pyta o godzinę pierwszej lekcji
- D.** jest cytatem z wypowiedzi ucznia

Odpowiedź: **B**

Rozwiązanie: Poprawna odpowiedź: wprowadza problem i skłania czytelnika do zastanowienia się.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi są niezgodne z tekstem.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Odpowiedz na pytania na podstawie tekstu.

1. Jaki argument podają przeciwnicy zmian?

2. Jakie trzy skutki niewyspania wymienia autor?

Odpowiedź: 1. Późniejszy powrót do domu i mniej czasu na zajęcia dodatkowe.; 2. Gorsza koncentracja, szybsza irytacja i słabsze zapamiętywanie.

Rozwiązanie: Odpowiadaj pełnym zdaniem, używając informacji z tekstu. Uznaj odpowiedzi zgodne z tekstem, sformułowane innymi słowami.

Punktacja:

1. 1 pkt — podpunkt 1

2. 1 pkt — podpunkt 2

Wypisz z tekstu zdanie, w którym autor otwarcie wyraża swoją opinię.

1. _____

Odpowiedź: 1. To prawda, ale uważam, że zdrowie i wypoczynek uczniów są ważniejsze niż wygoda dorosłych.

Rozwiązanie: Opinię sygnalizują wyrażenia: moim zdaniem, uważam, sądzę, oraz słowa oceniające (najpiękniejszy, najmądrzejszy).

Punktacja:

1. **1 pkt** — poprawnie wskazana opinia

Odpowiedz w 2–3 zdaniach.

1. Czy zgadzasz się z autorem, że lekcje powinny zaczynać się później? Podaj jeden argument.

Odpowiedź: 1. ocenia nauczyciel; np. zgadzam się, bo wyspany uczeń lepiej się uczy — tekst podaje, że niewyspany gorzej się koncentruje

Rozwiązanie: Zaczniij od jasnej odpowiedzi, potem uzasadnij ją jednym argumentem lub przykładem z tekstu.

Punktacja:

1. **1 pkt** — wypowiedź 2–3 zdania: stanowisko + uzasadnienie odwołujące się do tekstu

Zasady przyznawania punktów

- Zadania zamknięte: 1 pkt za poprawną odpowiedź; 0 pkt za błędną, za brak odpowiedzi albo za wskazanie więcej niż jednej odpowiedzi.
- Zadania otwarte i z lukami: punkty według kryteriów podanych przy zadaniu. Każdy poprawny sposób rozwiązania jest akceptowany, także inny niż w kluczu.
- Przy poprawnej metodzie i błędzie rachunkowym uczeń traci tylko punkt za wynik końcowy; sam wynik bez wymaganego zapisu obliczeń daje najwyżej punkt za odpowiedź, jeśli kryteria tak stanowią.

Proponowana skala ocen (10 pkt)

10–9 pkt: bardzo dobry · 8 pkt: dobry · 7–6 pkt: dostateczny · 5–4 pkt: dopuszczający · 3–0 pkt: niedostateczny

Progi orientacyjne: ok. 90% / 75% / 55% / 40%. Dostosuj je do wewnętrznych zasad oceniania.